

Metodické doporučení pro administraci projektů v AMČR

V kontextu zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů

2025-08-26

Archeologická mapa České republiky (dále jen **AMČR**) je základním oborovým nástrojem archeologické památkové péče. AMČR plní dva hlavní účely – uchovat informace o archeologickém dědictví České republiky a umožnit subjektům archeologické památkové péče plnit zákonné povinnosti jednoduchým, transparentním a efektivním způsobem. Plnění těchto povinností, které vyplývají primárně ze **zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči**, ve znění pozdějších předpisů (dále jen PamZ) a příslušných Dohod o rozsahu a podmínkách provádění archeologických výzkumů (dále jen Dohoda), je integrálním předpokladem ochrany archeologického dědictví České republiky.

Užívání AMČR je vázáno na uzavření písemné Dohody o využívání Archeologické mapy ČR. Tato dohoda specifikuje vztah AMČR k PamZ a zákonným povinnostem. Bez uzavření dohody nelze AMČR užívat pro plnění povinností stanovených zákonem, nebo na základě zákona. Dohoda slouží také k vyjasnění povinností při správě osobních údajů.

AMČR tedy v dílčích úkonech reflektuje povinnosti vázané na jednotlivá zákonná ustanovení a Dohodu. Dle logické souslednosti se jedná o (podrobněji viz dále):

1. a. Povinnost **oznámit Archeologickému ústavu stavební či jiný záměr** na území s archeologickými nálezy, kterým by mohlo být ohroženo provádění archeologických výzkumů (§ 22 odst. 2 PamZ).
b. Povinnosti požádat Archeologický ústav o stanovisko k realizaci archeologického výzkumu, který nebyl vyvolán stavební či jinou činností (vyplývá z Dohod; blíže viz **informace k badatelským archeologickým výzkumům**).
2. Povinnost umožnit¹ provedení záchranného archeologického výzkumu (§ 22 odst. 2 PamZ).

¹Úkon *Přihlášení projektu* deklaruje směrem ke stavebníkovi zájem OAO provést ZAV a tedy aktivuje povinnost stavebníka umožnit jeho provedení.

3. Povinnost [oznámit Archeologickému ústavu](#) (a [Národnímu památkovému ústavu](#)²) zahájení archeologického výzkumu (§ 21 odst. 4 PamZ).
4. Povinnost některých oprávněných archeologických organizací oznamovat zahájení výzkumu kraji (§ 23a odst. 3 PamZ a jednotlivá krajská nařízení).
5. Povinnost [odevzdat Archeologickému ústavu](#) (a [Národnímu památkovému ústavu](#)³) zprávu o výsledcích archeologického výzkumu (dále jen nálezová zpráva) (§ 21 odst. 4 PamZ).

Důležitým výsledkem používání AMČR je kromě plnění zákonných povinností také transparentní komunikace mezi oznamovateli a oprávněnými archeologickými organizacemi (dále jen OAO). Jelikož AMČR napomáhá plnění povinností v oblasti veřejné správy, je žádoucí, aby oznamovatelé obdrželi relevantní odpověď na svá podání. Tou odpovědí je v první řadě potvrzení o splnění oznamovací povinnosti, neméně důležitá je pak ale také informace, zda oznamovatel v konkrétním případě má nebo nemá očekávat realizaci záchranného archeologického výzkumu (dále jen ZAV). Jak bude uvedeno níže, tuto informaci oznamovatel obdrží na základě přihlášení OAO k projektu, nebo na základě jeho zrušení.

Pro zabezpečení transparentní komunikace s oznamovateli je proto nevyhnutelná koordinace Archeologických ústavů a OAO při administraci projektů.

Archeologické ústavy proto doporučují dodržování následujících zásad práce s AMČR:

1. **V případě, že OAO zapisuje projekt samostatně, zvážit, zda má být investorovi odesláno potvrzení o splnění oznamovací povinnosti** (např. dle toho, zda plní povinnost za stavebníka, nebo eviduje neoznámený záměr).
2. **Přihlašovat ze strany OAO všechny projekty, které je zájem realizovat, a to ještě před uzavřením dohody o ZAV nebo v přímé návaznosti na tuto dohodu**, a to v koordinaci s odpovídající Regionální archeologickou komisí. Tím je zajištěna transparentnost komunikace s oznamovatelem a dalšími dotčenými stranami.
3. **V případě, že OAO neuzavře dohodu se stavebníkem, požádat prostřednictvím AMČR o odhlášení projektu.** Na tomto základě Archeologický ústav projekt převede zpět mezi zapsané, případně *přehlásí* na jinou, realizující OAO.
4. **Zadávat datum zahájení výzkumu v souladu se zákonem a příslušnou Dohodou o podmínkách a rozsahu provádění archeologických výzkumů**, tj. nejpozději do 10 dnů od zahájení terénních prací. Zadáním ex-post při zpracování výzkumu dochází k porušení povinnosti stanovené v § 21 odst. 4 PamZ, za což OAO hrozí podle § 35 odst. 2 písm. f) sankce a při opakovaném porušování též odebrání oprávnění.
5. **Zadávat datum ukončení výzkumu dle skutečnosti, v přímé návaznosti na reálné ukončení terénní části výzkumu ze strany OAO.**

²Jde-li o archeologické výzkumy na území prohlášeném za kulturní památku, národní kulturní památku, památkovou rezervaci nebo památkovou zónu.

³Jde-li o archeologické výzkumy na území prohlášeném za kulturní památku, národní kulturní památku, památkovou rezervaci nebo památkovou zónu.

6. Odevzdávat nálezové zprávy ve lhůtě tří let od ukončení terénní části a se všemi požadovanými náležitostmi podle [oficiálních pokynů](#).

Archeologické ústavy průběžně kontrolují odevzdané nálezové zprávy a po odstranění případných nedostatků ze strany OAO je archivují (nálezová zpráva může být považována za skutečně odevzdanou pouze při splnění základních požadavků). Archeologické ústavy také ruší projekty, u kterých nebude realizovaný ZAV, a to buď na návrh OAO, nebo samostatně tak, aby byli oznamovatelé včas informováni, že v rámci jejich záměru nebude ZAV realizován.

Vznik projektu

Oznámení a schválení záměru

[PamZ](#) v ust. § 22 odst. 2 stanovuje, že

„Má-li se provádět stavební činnost na území s archeologickými nálezy, jsou stavebníci již od doby přípravy záměru podle stavebního zákona, odstranění stavby nebo odstranění terénní úpravy povinni tento záměr oznámit Archeologickému ústavu (...) Obdobně se postupuje, má-li se na takovém území provádět jiná činnost, kterou by mohlo být ohroženo provádění archeologických výzkumů.“

Preferovaným a dnes již většinou využívaným způsobem splnění oznamovací povinnosti je [online formulář v AMČR](#), jehož vyplněním oznamovatel zadává záměr přímo do systému jako záznam o projektu (procesní [stav P0](#)). Takto oznámené záměry kontrolují pracovníci Referátu archeologické památkové péče obou Archeologických ústavu AV ČR (dále jen RAPP). Po kontrole (případně po odstranění nedostatků) pracovníci RAPP záměr schválí, čímž dojde k vytvoření projektu ([stav P1](#)), který je již viditelný i pro další uživatele systému.

Po schválení oznamovatel obdrží **Potvrzení o splnění oznamovací povinnosti, které je automaticky odesíláno ze systému AMČR** a uloženo jako součást dokumentace projektu.

Zápis projektu

Alternativním způsobem vytvoření projektu je jeho zápis přímo v AMČR. Tímto způsobem dochází k vytvoření projektů pracovníky RAPP v případě, že ke splnění oznamovací povinnosti stavebníka došlo jiným způsobem, než-li vyplněním online formuláře. Z hlediska naplnění zákonné povinnosti jsou oba způsoby zastupitelné. Po zápisu oznamovatel obdrží **Potvrzení o splnění oznamovací povinnosti**, pokud zapisující osoba neurčí jinak.

Zápisem můžou projekty v AMČR vytvořit také další uživatelé, kupř. archeologové z OAO. V tomto případě je potřeba zohlednit následující faktory:

- V případě, že se jedná o záchranný archeologický výzkum, Archeologické ústavy interpretují zápis projektu jako splnění oznamovací povinnosti stavebníka prostřednictvím OAO. Datem splnění povinnosti je datum zápisu do AMČR, ne datum kontaktování OAO stavebníkem.
- Stejně jako v případě schválení oznámení nebo zápisu pracovníkem RAPP je na kontaktní e-mailovou adresu odesláno potvrzení o splnění oznamovací povinnosti.
- Za předpokladu, že **OAO oznamovací povinnost za stavebníka neplní, pouze vytváří evidenci k záměru, který nebyl oznámen**, je potřeba při zápisu odškrtnout políčko **Odeslat potvrzení** tak, aby k odeslání potvrzení nedošlo.

Poznámka

Tyto případy bývají řešeny také uvedením emailové adresy OAO místo adresy stavebníka. Směrem k němu je výsledek obdobný, dochází při tom ale ke ztrátě kontaktních údajů. Archeologické ústavy proto doporučují výše uvedený postup. Při zpětném zápisu starších projektů není uvádění kontaktních údajů nutné, neboť v dalších krocích zpracování projektu dojde k jejich opětovnému odstranění. Osobní údaje oznamovatelů jsou z evidenčního hlediska relevantní pouze při předběžném oznámení a v průběhu výzkumu.

V případě, že se jedná o zápis badatelského projektu nebo projektu průzkum viz [Informace k badatelským archeologickým výzkumům](#).

Po zápisu je projekt viditelný i pro ostatní ověřené uživatele AMČR (pověřené pracovníky OAO), kteří mohou projekt přihlásit a dát tak najevo záměr projekt realizovat.

Přihlášení projektu oprávněnou archeologickou organizací

Přihlášení projektu OAO ([stav P2](#)) směřuje k naplnění další povinnosti uvedené v [ust. § 22 odst. 2 PamZ](#) – „*Má-li se provádět stavební činnost na území s archeologickými nálezy, jsou stavebníci (...) povinni (...) Archeologickému ústavu nebo oprávněné organizaci [umožnit] provést na dotčeném území záchranný archeologický výzkum.*“

Přihlášení projektu slouží jako deklarace ze strany OAO směrem k oznamovateli a dalším uživatelům, že má OAO zájem realizovat ZAV v rámci daného záměru. Po přihlášení obdrží oznamovatel zprávu o tom, která OAO má zájem ZAV realizovat a kdo jej za tímto účelem bude kontaktovat. Tato informace je pro oznamovatele zásadní při plánování realizace vlastního záměru.

Přihlášení projektu není závazné! V případě nedohody mezi oznamovatelem a OAO lze na požádání skrze AMČR OAO od projektu odhlásit. Stejně tak v případě, že oznamovatel uzavřel dohodu s jinou OAO, lze projekt přehlásit na tuto OAO. **V případě, že ZAV nebyl realizován, přihlášení projektu OAO nezavazuje k vypracování nálezové zprávy**

ani jiného výstupu pro oznamovatele (řešení těchto situací naleznete v kapitole [Rušení projektů](#)).

V AMČR jsou kontaktní údaje oznamovatele pro všechny OAO viditelné ještě 30 dní po přihlášení, takže tento úkon neomezuje ostatní OAO v případném kontaktování oznamovatele. Praxe, kdy OAO projekty nepřihlašují až do uzavření dohody o ZAV tedy není potřebná, snižuje transparentnost komunikace mezi oznamovatelem a OAO a také mezi různými OAO. V případě, že k přihlášení nedojde až do zahájení či ukončení výzkumu, je logickým důsledkem také porušení zákonné povinnosti OAO oznámit Archeologickému ústavu zahájení výzkumu se všemi z toho plynoucími právními riziky pro OAO.

! Archeologické ústavy **důrazně doporučují včas přihlašovat** všechny projekty, které mají OAO zájem realizovat.

Zahájení výzkumu v terénu

Dalším krokem realizace záměru, a tedy i evidence v AMČR, je zahájení výzkumu ([stav P3](#)). Úkon je vázán na zákonnou povinnost OAO oznámit Archeologickému ústavu zahájení výzkumu:

„Oprávněná organizace je povinna oznámit Archeologickému ústavu zahájení archeologických výzkumů a podat mu o jejich výsledcích zprávu. Jde-li o archeologické výzkumy na území prohlášeném za kulturní památku, národní kulturní památku, památkovou rezervaci nebo památkovou zónu. Archeologický ústav a oprávněné organizace oznámí zahájení archeologických výzkumů odborné organizaci státní památkové péče, které podají též zprávu o jejich výsledcích.“⁴

V souladu s příslušnými Dohodami⁵ plní OAO tuto povinnost právě editací projektu v AMČR, a to zásadně **nejpozději do 10 dnů od zahájení výzkumu**.

Jde-li o archeologické výzkumy na území prohlášeném za kulturní památku, národní kulturní památku, památkovou rezervaci nebo památkovou zónu, OAO editací projektu v AMČR plní uvedenou zákonnou povinnost také vůči Národnímu památkovému ústavu.

Archeologický ústav upozorňuje na novelu PamZ, platnou od 1. 1. 2025, která stanovuje některým OAO **povinnost oznámit zahájení výzkumu také kraji**, jako vlastníku dotčených archeologických nálezů. Způsob plnění povinnosti mohou kraje upravit nařízením. Některé Kraje za tímto účelem využívají AMČR. Informace k aktuálnímu způsobu plnění povinnosti v jednotlivých krajích vám na požádání poskytnou pracovníci RAPP. Pro potřeby

⁴§ 22 odst. 4 PamZ.

⁵Dohoda o rozsahu a podmínkách provádění archeologických výzkumů a Dohoda o využívání „Archeologické mapy ČR“

komunikace s dílčími subjekty lze využívat také *výpis projektu*, který shrnuje všechny základní informace o projektu.

Za nesplnění povinnosti oznámit zahájení výzkumu Archeologickému ústavu nebo kraji může být podle § 35 odst. 2 písm. f) a písm. h) a odst. 5 písm. b) PamZ uložena sankce až do výše 4 mil. Kč. V případě opakovaného, závažného porušování povinnosti může být podle § 21 odst. 5 PamZ také odebráno povolení k provádění archeologických výzkumů. Archeologický ústav proto doporučuje náležitou evidenci projektů v AMČR v souladu se stanovenými pravidly.

Ukončení výzkumu v terénu

Stejně jako u data zahájení výzkumu, AMČR vyžaduje také evidenci data ukončení terénní části výzkumu ([stav P4](#)). Tato náležitost sama o sobě není vázána na zákonné povinnosti, je ale zásadním předpokladem jejich naplnění. **Od data ukončení běží *Dohodami* stanovená tříletá lhůta pro odevzdání nálezové zprávy**, kterým je naplněna povinnost OAO podat Archeologickému ústavu zprávu o výsledcích výzkumu (§ 22 odst. 4 PamZ).

Uzavření projektu

Uzavření projektu ([stav P5](#)) je nutné provést do 3 let od data ukončení terénní části výzkumu, které OAO u konkrétního projektu uvedla. Před převedením projektu do stavu *Uzavřený* je nutno k příslušné *Akci* projektu odevzdat (nahrát) nálezovou zprávu (NZ). V důvodných případech lze Archeologické ústavy písemně požádat o odklad termínu odevzdání. O blížícím se termínu odevzdání NZ je uživatel, který projekt přihlásil, informován 90 dní předem a dále je automaticky informován o případném nedodržení termínu.

Pro uzavření projektu je nutné ze strany OAO v rámci projektu vytvořit [archeologickou akci](#) (nebo i více akcí) a v jejím rámci vyplnit části s detaily o provedeném výzkumu, konkrétní prostorovou lokalizaci a zjištěné archeologické komponenty. V případě, že došlo k pozitivnímu archeologickému zjištění, je také nutné nahrát k akci nálezovou zprávu dle [Pravidel pro podání nálezové zprávy o terénním archeologickém výzkumu](#). Pokud nedošlo k pozitivnímu archeologickému zjištění, není nahrání nálezové zprávy vyžadováno; v takových případech je za splnění zákonné podmínky podání zprávy o terénním archeologickém výzkumu považováno vyplnění formuláře akce v odpovídajícím rozsahu. Postup pro vypracování nálezové zprávy pro akce drobného rozsahu naleznete [zde](#).

V případě, že se jedná o ukončení **badatelského projektu** nebo **projektu typu průzkum**, viz [Informace k badatelským archeologickým výzkumům](#).

Archivace projektu

Projekty uzavřené ze strany OAO jsou po formální a obsahové stránce zkontrolovány archiváři Archeologických ústavů (dle územní příslušnosti) a archivovány. Od momentu archivace ([stav P6](#)) jsou záznamy dostupné veřejnosti v [Digitálním archivu AMČR](#) (záznamy s omezenou přístupností jsou dostupné pouze uživatelům s odpovídajícím oprávněním).

V případě, že nálezová zpráva nebo projekt (a jeho akce) obsahují nedostatky nebo jsou nekompletní, archivář vrátí OAO projekt k dopracování s konkrétními požadavky na nápravu. Po odstranění nedostatků OAO projekt opět uzavře a archivář provede opětovnou kontrolu a případnou archivaci.

Kontrolu projektu a nálezové zprávy provádí archivář do **90 dnů** od uzavření projektu ze strany OAO. V případě, že z kapacitních důvodů nebo z důvodu velkého rozsahu nálezové zprávy nebude možné provést kontrolu ve stanoveném termínu, informuje Archeologický ústav o této skutečnosti OAO a stanoví nový termín. **Povinnost OAO podat Archeologickému ústavu zprávu o výsledcích archeologického výzkumu je splněna až odevzdáním nálezové zprávy splňující všechny stanovené formální i věcné náležitosti.** Tuto skutečnost potvrzuje archivace projektu a nálezové zprávy ze strany Archeologického ústavu. V případě prodloužení termínu kontroly z důvodů na straně Archeologického ústavu se má až do kontroly za to, že nálezová zpráva je bezvadná. V odůvodněných případech (např. potřeba doložení referencí pro zadávací řízení) lze na žádost OAO provést kontrolu vybraných nálezových zpráv přednostně, a to do **30 dnů** od doručení žádosti.

Krok archivace je tedy považován za potvrzení splnění povinnosti odevzdat nálezovou zprávu z terénního archeologického výzkumu v souladu s povinnostmi vyplývajících z *Dohod o rozsahu a podmínkách provádění archeologických výzkumů*. Až do odstranění nedostatků však není nálezová zpráva považována za odevzdanou. Archeologický ústav má za to, že až úspěšným dokončením a odevzdáním nálezové zprávy (tedy její archivací) je archeologický výzkum ukončen. Do tohoto momentu je výzkum ve fázi zpracování terénní části výzkumu, což odpovídá aktuální interpretaci zákona.⁶

Jde-li o archeologické výzkumy na území prohlášeném za kulturní památku, národní kulturní památku, památkovou rezervaci nebo památkovou zónu, OAO editací projektu v AMČR plní uvedenou zákonnou povinnost také vůči Národnímu památkovému ústavu. Tato skutečnost vyplývá z uzavřených písemných dohod mezi OAO, Archeologickými ústavy a NPÚ.

Rušení projektů

Projekty evidované v AMČR lze technicky v kterékoliv fázi zrušit. Nejedná se o úplné smazání projektu a údajů v něm, ale pouze o jeho vyřazení z dalšího zpracování a klasifikaci jako zrušený ([stav P8](#)), protože v rámci něj nebude realizován archeologický výzkum. OAO může

⁶Viz Zídek, Martin – Tupý, Michal – Klusůň, Jiří 2024: *Zákon o státní památkové péči. Praktický komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2. vyd. (978-80-286-0000-6), 387.

navrhnout zrušení projektu ([stav P7](#)), k samotnému zrušení ([stav P8](#)) ale dochází až po potvrzení pracovníkem Archeologického ústavu.

Archeologický ústav rozlišuje 5 hlavních důvodů, ze kterých může OAO navrhnout zrušení projektu:

1. **Duplicitní oznámení.** Projekt již byl v AMČR evidován pod jiným identifikátorem.
2. **Oznamovatel neumožnil** provedení záchranného archeologického výzkumu.
3. V oznámení byly uvedeny **nesprávné údaje** (např. datum, kontakty). Záchranný výzkum proto nebylo možné provést.
4. **Pravděpodobnost narušení archeologických nálezů záměrem je mimořádně nízká** (území bez archeologických nálezů, malý rozsah zásahu/prací), provedení záchranného archeologického výzkumu tak není vyžadováno. V případě náhodného archeologického nálezu je doporučeno neprodleně kontaktovat nejbližší archeologické pracoviště.
5. Oznámený **záměr nebude realizován**.

V případě potřeby lze uvést také vlastní důvod návrhu zrušení.

Poznámka

O důvodu zrušení je oznamovatel informován v automaticky zaslaném e-mailu. Archeologický ústav tedy doporučuje formulovat důvody věcně a objektivně.

Vymezené důvody zrušení by měly pokrývat všechny běžné situace, ke kterým v průběhu realizace výzkumu dochází. **Po schválení zrušení projektu je stavebníkovi odeslán e-mail s automaticky vygenerovaným oficiálním dokumentem, který ho o této skutečnosti informuje.**

Poznámka

Automaticky generovaného informativního sdělení o zrušení projektu lze využít například v situaci, kdy chce stavebník od OAO potvrzení o ZAV i v případě, že ten nebyl realizován. Po schválení zrušení stavebník dokument obdrží bez nadbytečné administrativní zátěže pro OAO nebo Archeologický ústav. Dokument je rovněž uložený v AMČR k dalšímu užití, a to po dobu jednoho roku od zrušení projektu (poté je automaticky odstraněn spolu s osobními údaji oznamovatele).

Duplicitní oznámení

První důvod cílí na administrativní chyby, kdy dojde omylem k duplicitnímu zápisu stejného záměru (kupř. dva zástupci stavebníka oznámí záměr nezávisle na sobě). Z takových záznamů

je vybrán pouze jeden, autoritní, a druhý je převeden na zrušený. Reference na autoritní projekt je uvedena v historii změn zrušeného projektu.

Oznamovatel neumožnil provedení záchranného archeologického výzkumu

Druhý důvod zrušení slouží pro případy, kdy stavebník sice splnil oznamovací povinnost, ale již nesplnil povinnost umožnit provedení ZAV. Z hlediska evidence dat o archeologickém dědictví takový projekt není dále relevantní. Z hlediska administrativně právního zůstává v AMČR informace o nesplnění povinností pro potřeby případného správního řízení. Na základě zrušení projektu z tohoto důvodu může být podáno trestní oznámení ve věci poškození cizí věci nebo životního prostředí.

V oznámení byly uvedeny nesprávné údaje

Třetí důvod zrušení se zaměřuje na uvedení nesprávných údajů v oznámení, a tedy potenciálně na nesplnění oznamovací povinnosti stavebníka. Nesprávnými údaji mohou být například:

- nesprávné datum zahájení, kvůli kterému OAO nedokázala provést ZAV,
- nesprávné kontaktní údaje, kvůli kterým OAO nedokázala kontaktovat stavebníka, nebo
- nesprávné údaje o lokalizaci činnosti, kvůli kterým OAO nesprávně vyhodnotila (ne)potřebnost ZAV.

Z hlediska evidence dat o archeologickém dědictví takový projekt není dále relevantní. Z hlediska administrativně právního zůstává v AMČR informace o nesplnění povinností pro potřeby případného správního řízení. Na základě zrušení projektu z tohoto důvodu může být podán podnět k zahájení přestupkového řízení na příslušný krajský úřad.

Provedení záchranného archeologického výzkumu není vyžadováno

Na nepotřebnost provedení ZAV cílí čtvrtý důvod zrušení. Konkrétně se jedná o projekty, které archeologické dědictví neohrožují například z důvodu, že:

- rozsah prací je minimální a/nebo nezasahuje do archeologických situací,
- na místě se výskyt archeologických nálezů důvodně nepředpokládá,
- místo již bylo v rozsahu záměru v minulosti dostatečně prozkoumáno.

Z hlediska evidence dat o archeologickém dědictví takovýto projekt není dále relevantní, zároveň v AMČR zůstává uchována informace, že ZAV nebyl proveden na základě odborného vyhodnocení ze strany OAO.

Oznámený záměr nebude realizován

Poslední důvod umožňuje zrušení projektů, u kterých vůbec nedojde k realizaci oznámeného záměru (např. projektant oznámil záměr ještě před zahájením stavebního řízení, ale stavební povolení nebylo vydáno, a proto k realizaci záměru a zásahu do archeologických situací nedojde). Z hlediska evidence dat o archeologickém dědictví takový projekt není dále relevantní.

Význam administrace projektů v AMČR

Průběžná editace (včetně rušení projektů, u kterých nebude/nebyl realizován archeologický výzkum) pomáhá udržovat celkový přehled v evidenci archeologických výzkumů realizovaných na území ČR, je ale také zásadní součástí transparentní komunikace mezi archeology, stavebníky a úřady. Jak bylo uvedeno v úvodu, oznamovatel by na základě svého podání měl dostat informace o tom, jaký postup bude následovat:

- V případě, že má některá OAO zájem ZAV realizovat, **přihlášením projektu** dostává oznamovatel informaci o této skutečnosti. Na jejím základě ví, že se na něj vztahuje zákonná povinnost umožnit provedení ZAV (§ 22 odst. 2);
- V případě, že v rámci daného záměru není realizace ZAV nutná, **zrušením projektu** dostává oznamovatel informaci, že se na něj povinnost umožnit provedení ZAV již dále nevztahuje. Tuto skutečnost může zohlednit při plánování realizace.
- V případě, že **nedojde ani k přihlášení, ani ke zrušení projektu, stavebník nemá informaci, zda musí s realizací ZAV nadále počítat** a zda má ZAV přizpůsobovat realizaci stavby. To může vést buď k nutnosti „obvolávání“ OAO a Archeologických ústavů s žádostí o další informace, nebo v horším případě **k poškození či úplnému zničení archeologického dědictví**.

Evidence zahájení a ukončení výzkumu je pro OAO důležitá z hlediska jejich zákonných povinností. Průběžná editace projektů v AMČR je pro OAO základním předpokladem toho, že jim nebude ze strany krajského úřadu uložena sankce, či nebude Ministerstvem kultury odňato povolení k provádění archeologických výzkumů.

Rušení projektů z důvodu pochybení stavebníka pak může být důležitým impulsem pro Archeologický ústav, aby inicioval správní či trestní řízení ve věci porušení zákona.

! Zajištění **transparentní digitální evidence** je zcela klíčové a je v zájmu všech zúčastněných stran!

Kontrola plnění zákonných povinností ze strany úřadů

V návaznosti na novelu PamZ platnou od 1. 1. 2025 Archeologický ústav upozorňuje, že pracovníkům některých krajských úřadů a Ministerstva kultury byl zřízen přístup do AMČR. Tyto správní orgány tak mají možnost aktivně kontrolovat plnění zákonných povinností stavebníků a OAO, a to přímo v AMČR. **Informace o jejich porušení tak mohou tyto úřady získat i bez podnětu Archeologického ústavu.**